

Eläinlääkärin laaja tehtäväkenttä: kauneushoitopalvelujen turvallisuus terveysturvallisuuden johtajien työssä

Valtaosa (61 %) kuntien ympäristöterveydenhuollon johtajista eli terveysturvallisuuden johtajista on peruskoulutukseltaan eläinlääkäreitä. He vastaavat muiden tehtäviensä ohella esimerkiksi kauneushoitopalvelujen valvonnan suunnittelusta ja toimeenpanosta.

Muita kunnallisen ympäristöterveydenhuollon tehtäviä ovat muun muassa elintarvikkeiden ja juomaveden turvallisuuden valvonta, asuntojen ja kokoontumistilojen sisäilman laadun valvonta, kuluttajapalveluiden ja kulutustavaroiden turvallisuuden valvonta, kuluttajakemikaalien turvallisuuden valvonta, tupakkalain valvonta sekä eräiden muiden erityistä hygieniaa edellyttävien toimintojen valvonta. Ympäristöterveydenhuollon valvonta- ja johtotehtävissä työskentelevät eläinlääkärit ovat usein elintarvike- ja ympäristöhygienian erikoiseläinlääkäreitä tai ympäristöterveydenhuollon erikoiseläinlääkäreitä.

Asiakkaiden hygienia- ja turvallisuusriskien ehkäisyä

Kauneushoitoloiden valvonnan tavoitteena on ennaltaehkäistä asiakkaisiin kohdistuvia hygienia- ja turvallisuusriskejä. Perinteisesti valvontaa on suunnattu erityisesti hoitovälineiden ja laitteiden puhdistus- ja desinfiointikäytäntöihin sekä toiminnan yleiseen hygieniaan. Siten on haluttu varmistaa, että hoitovälineiden välityksellä ei siirry tartuntatauteja asiakkaasta toiseen ja että hoidoissa rikkoutuneen ihon pintaan ei joudu hoitovälineistä tai hoitoa antavan henkilön käsistä muitakaan infektioita aiheuttavia mikrobeja. Kauneushoitopalvelujen monipuolistuessa on tiedostettu myös uusia terveysturvallisuusriskejä: hoitoloissa on otettu käyttöön laitehoitoja esimerkkeinä ultraääni-, valoimpulssi- ja laserhoidot, joiden käyttö edellyttää erityistä asiantuntemusta. Useissa kauneushoitoloissa annetaan lisäksi pistoshoidoja, joita aikaisemmin on ollut mahdollista saada ainoastaan plastiikkakirurgiaan erikoistuneista lääkärikeskuksista.

Yhä useammilla naisilla ja miehillä kauneushoito on osa arkista itsestä huolehtimista ja kauneushoitopalveluita käytetään säännöllisesti. He myös käyttävät huomattavasti aikaisempaa enemmän rahaa kauneushoitopalveluihin. Kauneushoitoloiden määrä onkin lisääntynyt viime vuosina voimakkaasti. Asiakaskunnan laajentuessa ja monipuolistuessa myös asiakkaiden terveydentilaan liittyvien riskien tuntemisen merkitys on kasvanut. Kauneushoitoloiden tuleekin pystyä selvittämään asiakkaalleen ymmärrettävästi hoitoihin ja asiakkaan terveydentilaan liittyvät erityiset riskit ennen hoidon antamista, jotta asiakas kykenee päättämään, voiko käyttää kyseistä palvelua. Tällaisia riskejä ovat esimerkiksi kosmeettisiin aineisiin ja pistoshoidoissa käytettäviin aineisiin liittyvä allergiset reaktiot. Myös ikääntymiseen ja eräisiin perussairauksiin (immuunivajavuudet, sydän ja verisuonisairaudet, jotkut ihosairaudet) liittyvät riskit tulee ottaa huomioon.

Rajanvetoa vastuista

Kunnallisilla valvontaviranomaisilla on suuri tarve päivittää osaamistaan näistä uusista palveluista sekä niihin liittyvistä terveysturvallisuusriskeistä, koska ala kehittyy nopeasti. Eläinlääkäripäivillä näitä asioita valottavat Suomen kosmetologien yhdistyksen opiston ammatin opettaja sekä aiheeseen perehtynyt plastiikkakirurgi. Myös eri viranomaisten välisiä toimivaltuuksia ja valvontavastuita on tarpeen selkiyttää. Kauneushoitopalveluiden sekä terveysturvallisuuden raja on hämärtyneet uusien kauneushoitopalvelujen myötä ja viranomaisten välinen työnjako sen vuoksi jäänyt osin epäselväksi, etenkin pistoshoidojen ja eräiden laitehoitojen valvonnan osalta. Eläinlääkäripäivillä kuullaan sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valviran näkemyksiä kunnan vastuulla olevan kauneushoitolojen valvonnan painopisteistä sekä Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukesin

katsaus vuoden vaihteessa voimaan tulevan kuluttajaturvallisuuslain soveltamisesta kauneushoitoloiden valvontaan.

Lisätietoja: ELL Tiina Tiainen

Terveystieteiden johtaja, I kaupungineläinlääkäri-hygienikko, Porvoon kaupunki

Eläinlääkäriliiton koulutusvaliokunnan jäsen (koulutusvaliokunta suunnittelee päivien ammatillisen sisällön)

puh. 040 723 4141, sähköposti: tiina.tiainen@porvoo.fi